

MEZŐKOMÁROM
Településképi Arculati Kézikönyv 2017.

JÓVÁHAGYVA A 170/2017.(XII.22.) ÖNKORMÁNYZATI HATÁROZATTAL

K I V O N A T

Mezőkomárom Község Önkormányzat Képviselő-testületének 2017. december 22.-i rendkívüli nyilvános üléséről készült jegyzőkönyvéből:

Mezőkomárom Község Önkormányzata Képviselő-testületének 170/2017. (XII.22.) önkormányzati határozata Mezőkomárom Települési Arculati Kézikönyvének elfogadásáról

Mezőkomárom Község Önkormányzat Képviselő-testülete Mezőkomárom településképi arculati kézikönyv elfogadásával kapcsolatban a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Eljr.) 43/A. § alapján az alábbi döntéseket hozza:

1. Az Eljr. 43/A. § (8) bekezdése szerint az egyeztetés során beérkezett dokumentumokat, terviratokat megismerve a képviselő-testület úgy dönt, hogy a határozat melléklete szerint Mezőkomárom Településképi Arculati Kézikönyvét elfogadja.
2. A képviselő-testület utasítja a polgármestert, hogy jelen döntés meghozatalával az Eljr. 43/B.§ (1) és (3) bekezdésben foglaltaknak tegyen eleget.

Határidő: folyamatos

Felelős: Köő Péter polgármester

Kmf.

Köő Péter sk.
polgármester

dr. Révész Mária sk.
aljegyző

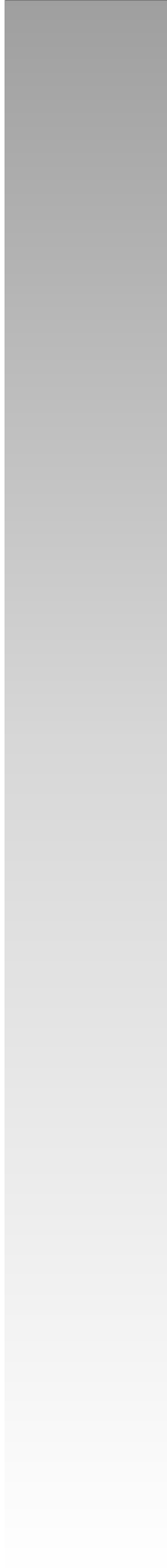
Berkes István sk.
képviselő
jegyzőkönyv hitelesítő

Kiadmány hitelül: *Sorbas Tuv*

Mezőkomárom, 2017. december 28.

1. BEVEZETÉS, KÖSZÖNTŐ	3
2. MEZŐKOMÁROM BEMUTATÁSA ÁLTALÁNOS TELEPÜLÉSKÉP, TELEPÜLÉSKARAKTER	6
3. ÖRÖKSÉGÜNK A TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ ÉPÍTÉSZETI, MŰEMLÉKI, TÁJI ÉS TERMÉSZETI ÉRTÉKEK, TELEPÜLÉSKÉPI JELLEMZŐK	9
4. TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ TERÜLETEK ELTÉRŐ KARAKTERŰ TERÜLETEK LEHATÁROLÁSA, A TELEPÜLÉSKÉP, ARCULATI JELLEMZŐK ÉS TELEPÜLÉSKARAKTER BEMUTATÁSÁVAL	20
5. A TELEPÜLÉSKÉP MINŐSÉGI FORMÁLÁSÁRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ, KÖZTERÜLETEK TELEPÜLÉSKÉPI ÚTMUTATÓJA UTCÁK, TEREK, KÖZPARKOK, KÖZTEREK	30
6. JÓ PÉLDÁK BEMUTATÁSA: ÉPÜLETEK, ÉPÍTÉSZETI RÉSZLETEK	49
7. JÓ PÉLDÁK BEMUTATÁSA: SAJÁTOS ÉPÍTMÉNYFAJTÁK, REKLÁMHORDOZÓK, EGYÉB MŰSZAKI BERENDEZÉSEK	58
8. IMPRESSZUM	60

„Sokféle festői táj van a világon a Niagarától a gyergyói tisztásokig. De azt a festői tájat a legnehezebb szó nélkül hagyni, amelyhez küzdelmeinkkel kapcsolódunk. Ahol örökké reménykedünk, ahol sokszor csalatkozunk, de ahol újrakezdünk mindent. Ahol van erőnk újrakezdeni mindent. Ahol születtünk.”

Elekes Ferenc erdélyi magyar költő és újságíró

Településünk a Sió csatorna bal partján elterülő dombos vidékre épült. Régészeti leletek bizonyítják, hogy a különböző településrészekben már több ezer esztendővel ezelőtt emberek éltek. 1757-től Mezővárosi ranggal büszkélkedett a falu és fontos átkelőhely volt. A döntően mezőgazdaságból élő közösségekben erős iparos réteg is kialakult. Öntudatos és büszke emberek lakták évszázadokon keresztül és ennek köszönhetően erős vallási közösségeink és iskoláink alakultak. Ennek eredményeként sok híres embert nevelt ki településünk, akikre ma is büszkék lehetünk. Településünk domborzati viszonyaiból adódóan sok szép kirándulásra alkalmas területtel rendelkezik. Szőlőhegyeink közül, az Aranyhegy és a Középhegy jó borokkal várja a szomjazó arra járót. A Balaton közelsége és a falu mellett folyó Sió csatorna is turisztikai vonzerő lehet.

Szeretjük jellegzetességeit, hangulatát, azt a községre jellemző sok-sok kisebb-nagyobb részletet, amelyek Mezőkomárom egyediségét adják. Szeretnénk, ha ezek a sajátosságok a jövőben is fennmaradnának, ezért védjük és óvjuk azokat az jellegzetességeket, örökségelemeket, amelyek kis falunkat megkülönböztetik a hasonló méretű más falvaktól.

Azt is tudjuk, hogy az emberek számára az új épületek megítélésének az egyik legfontosabb szempontja az illeszkedés: a harmonikus csatlakozás a kialakult, meglévő viszonyokhoz, a helyi sajátosságok, a környék karakterének erősítése.

Ezeknek a törekvéseknek az eszköze a Településképi Arculati Kézikönyv (TAK). Ez az útmutató ajánlasként közérthetően és világosan tartalmazza azokat a helyi adottságokat, amelyekhez a mi falunkban építkezőknek, beruházóknak illeszkedniük kell. Ennek alapján kerül kidolgozásra Mezőkomárom Község Képviselő-testületének településképvédelmi rendelete, amely mindenki számára kötelezően betartandó szabályokat tartalmazza majd.

Kőő Péter
polgármester

Életünket, mindennapjainkat építészeti terekben, az épületekből településekké integrálódott terekben éljük. Épített környezetünk adja hétköznapijaink és ünnepeink térbeli keretét, mely jórészt építészeti eszközökkel formálódik.

Az építés egy technikai, műszaki tevékenység, az építészet viszont, amikor formát ad a tereknek, díszíti azt, már művészet. Az építészet sajátossága, különbözősége más művészetektől, hogy teret alkot, olyan tereket, melyeket használunk, melyek keretezik életünket, örömeinket és bánatainkat, ünnepeinket és hétköznapijainkat, melyek életünk néha hangsúlyos, néha háttérbe húzódó, de mindenképpen állandó részeivé válnak.

Az épített környezet szinte észrevétlenül, de folyamatosan és kikerülhetetlenül hat ránk, hatása alól nem vonhatjuk ki magunkat. Befolyásolja közérzetünket, hangulatunkat.

Az épületeket belső terek miatt építik, némi egyszerűsítéssel mondhatjuk, hogy az épületek jó részének belső térformálása „magánügy”, kialakítása a használóikra, tulajdonosokra tartozik. Ezzel szemben az épülettömegek szabad térben állnak, mindenki érzékeli őket. Arcukkal, homlokzataikkal olyan tereket határolnak le, melyeket mindenki szabadon használhat, melyek a közösség tulajdonában vannak, melyek mindenkié.

Településeink közösségi tereinek a kialakítása, formálása közügy. Ahogyan egy lakás-belső a benne élő család kultúráját formázza, a települések utcái, utcaképe, közterei a település társadalmának kultúráját, hagyományait tükrözik.

Ez a kézikönyv Mezőkomárom bemutatásával, az értékek megismertetésével és az útmutató résszel tárja fel az épített környezet szépségeit. Bevezeti az olvasót az építészeti értékek tárházába, hogy olyan házat tudjon építeni, ami valódi büszkeséggel töltheti el és a település képéhez illeszkedik. Az ajánlások nem tekinthetők kötelező jellegűnek, hanem a valós értékek megismertetését, a sokféle izgalmas lehetőség feltárását szolgálják.

Mezőkomárom bemutatása

Általános településkép, településkarakter

Mezőkomárom a mezőföld Nyugati peremén a Sió partján fekszik. 1950 március 16-tól kezdve tartozik Fejér megyéhez. Ezt megelőzőleg évszázadokon át a történeti Veszprém megye részét képezte. Nevének előtagja földrajzi helyzetére utal, a szláv eredetű komárom „szúnyogost” jelent. Rövid ideig (1950 – 1954) az összeépült Szabadhídvég községgel egyesítették, s ekkor neve Mezőhídvégre változott.

A település fejlődését, közigazgatási hovatartozását földrajzi fekvése határozta meg. A Sárvíz (Nádor csatorna) és a Sió közti, északnyugati irányba nyitott, mocsarakkal szabdalta kistájon Mezőkomárom átkelőhely volt Veszprém - Somogy megyék felé. XVI. századi neve (Saar Komar, azaz Sárkomárom) és a XVII. század felében felbukkanó Révkomárom elnevezés is. Mai neve a XVIII. században állandósult. Területe az elmúlt kétszáz évben jelentősen csökkent, határából 1802-ben mérték ki Lajoskomáromot, melyhez 1922-ben és 1932-ben újabb területeket csatoltak.

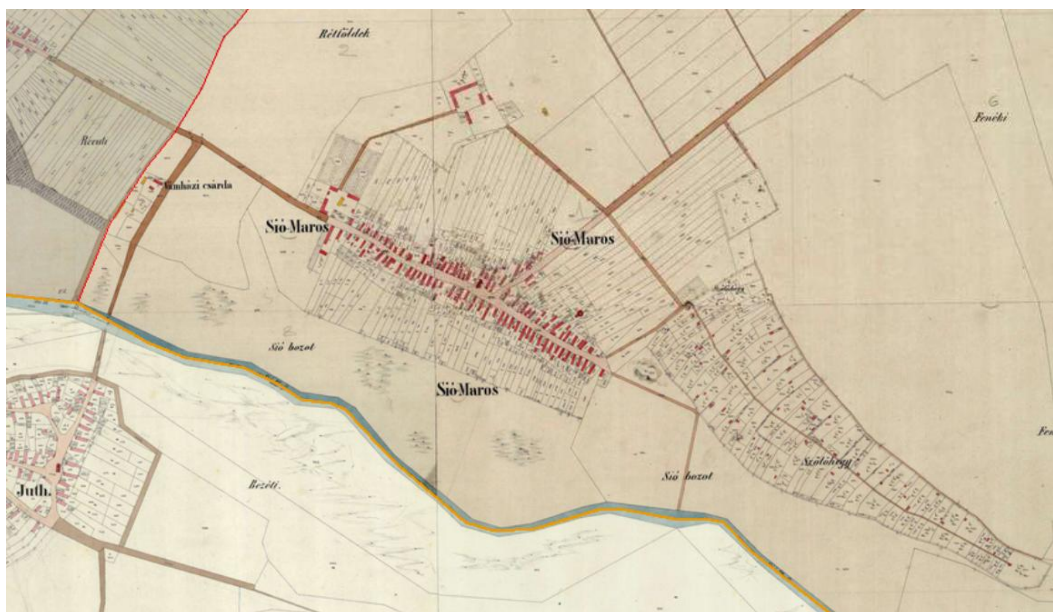
Első Katonai Felmérés (1763 – 1787), Forrás: mapire.eu/hu/

A község területe már évezredek óta lakott. A római korban itt vezetett át az a főútvonal, amely Pécs (Sophiana) felől a Balatont megkerülve fordult Győr (Arrabona) felé és érte el a birodalom nyugati határvidékét. A római kori település Visnyemajor területén volt, de település maradványok találhatóak még Alsó-hegyen, Csókás-hegyen. Mezőkomárom területe a honfoglalás korában a fejedelmi törzs (Árpád és utódai) szállásterületének nyugati vidéke, melyet az államalapítást követően besenyők védtek az esetleges betolakodóktól. A középkori falu a községtől délre, a Sió mellett feküdt. A XVI – XVII. században a török hódoltság területébe esett, egy időre el is néptelenedett, de a Tolna megyei Németi helység lakói újjáépítették.

A XVIII. században a településen volt a herceg Batthyány család birtokközpontja. 1757-től már mezőváros és évente négy országos vásárral büszkélkedhetett. Elsősorban jogállása, vásárai, a Sión való szállítás, illetve a Sió átkelőhely miatt a herceg Batthyányak sármelléki, uradalmi központja volt. Lakosai földműveléssel állattenyésztéssel foglalkoztak és szőlőhegyükön szőlőt műveltek. Szőlőhegyeinek (Aranyhegy, Középhegy és Alsóhegy) birtokosa 1870-ig herceg Batthyány Fülöp volt, majd öröklés útján a gróf Draskovics család tulajdonába került.

A falu híres volt gabona- és kukorica termesztéséről, állattenyésztéséről (juh, ló- és szarvasmarha tenyésztéséről). A paraszti háztartások jövedelem kiegészítését a háziipar biztosította.

1802-ben területéből mérték ki Lajoskomáromot.

Kataszteri térkép a XIX. századból
Forrás: mapire.eu/hu/

A településképet alapvetően a falusias lakóterületek morfológiája határozza meg. Utcaképet, téarányait a mindenkori adottságok alakították ki. A beépítési karaktere jellegzetesen oldalhatáron álló beépítés. Ennél az úgynevezett „hosszú házas” elrendezésnél mind a lakóépületek, mind a gazdasági épületek a telek északi vagy északihoz közelálló tájolású oldalhatáron sorakoznak. Az épületek tetőgerince az utcára merőleges, így az utca felől kéttablakos oromfallal és többnyire áttört kerítéssel záródnak. Ez a beépítési mód biztosította a telek gazdaságos kihasználását, az épületek jó telekkapcsolatát és a telken álló lakóépület déli kitérte hosszanti oldalán a lakóhelyiségek igényelt ideális benapozását is.

Az oldalhatáron álló, fésűs beépítésű egytraktusos lakóházak jellegzetes eleme a déli tájolású tornác, ami nyáron meggátolta, télen pedig lehetővé tette a szobák benapozását.

Mezőkomárom bemutatása

Általános településkép, településkarakter

A lakóépületek térfalként megjelenő utcai homlokzatai és a köztük lévő keskeny, üresen hagyott beépítetlen nyitott terek az utcaképben egy nyugodt, egyenletes ritmust adnak. Az azonos épületmagasságok, utcára merőleges nyeregtetős kialakítás rendezett utcaképet eredményez.

A település épületei a térségre jellemző építészeti kultúra formajegyeit hordozzák. A XVIII-XIX. század első felében települt részeket két illetve háromsztatú házak alkották. A lakóépületekkel egy vonalba helyezett gazdasági funkció jellemezte az akkori beépítést.

A XIX. sz. második felében még uralkodott a két-háromsztatú lakóház, de ekkor már előfordult, hogy a közepén elhelyezkedő bejáratnál, a hosszirányú épületre merőleges tömeggel egészült ki a lakóház.

A polgárosodás megindulását jelezte, hogy az oldalhatáron álló épület tornácának az utca felőli szakasza beépült, így először toldalék, majd önálló az utcával párhuzamos gerincű épülettömegként jelenik meg. Ily módon az eredetileg oldalhatáron álló épület az utcafronton bővülve úgynevezett „hajlított házzá” alakul. Ez a háztípus a központban lévő utcákra jellemző. Ilyen a Petőfi Sándor utca középső harmadában lévő beépítésének építészeti karaktere – utcával párhuzamos gerinc, hézagosan zárt sorú beépítés -, amely ugyan eltér a többi lakóterületi jellegtől, de a mezőkomáromi hangulatot így is őrzi.

A településképi szempontból meghatározó, építészeti, műemléki, táji és természeti értékek, településképi jellemzők

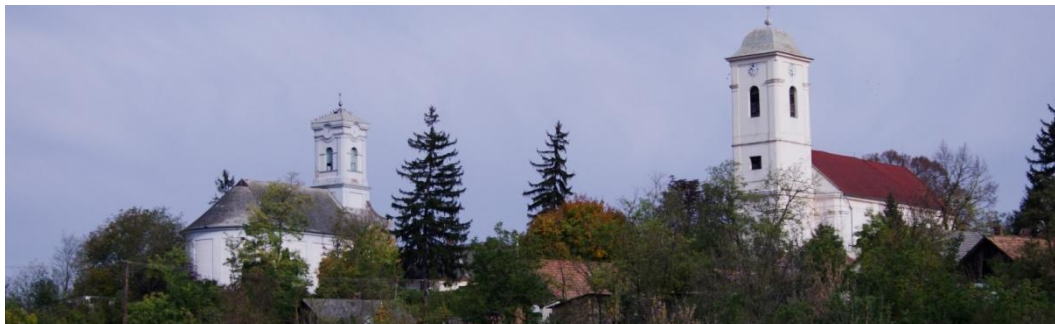
Mezőkomárom a Sió csatorna, a szőlők, gyümölcsösök és lombos erdő ölelésében lélegző település őrzi, óvja és gondozza történelmi múltjából ráhagyott építészeti és táji értékeit.

Műemléki értékkel bíró országos védettségű értékek:

Római katolikus templom

Petőfi u.

A település főutcájának kiteresedésében található. A templom kisebb magaslaton áll, keletelt, egyhajós, egyenes szentélyzáródású, a hajó és a szentély felől kontyolt nyeregtetős épület, nyugati homlokzata előtt torony került kialakításra. A hajó déli oldalán alacsony bővítmény, a szentélyhez észak felől kibővített sekrestye csatlakozik. Körbefutó kétrészes főpárkányát plasztikus fejezetű lizénák tartják, nyílásai keretezetlenek. A templom jellemzője a csehsüveg boltozatos hajó, a fiókos dongaboltozatos szentély, a keresztboltozatos toronyalj, a hajó bejárati oldalán háromnyílású karzat. A szakrális építmény 1745-ben épült, majd 1908-ban bővítették, ekkor készültek a déli oldali bővítmények. Tornya a II. világháborúban ledőlt, azonban 1946-ban újjáépítették.

Lakóház – Jókai u. 43.

A XIX. század második felében épült lakóház népi műemlék. Fésűs beépítésben, az északi telekhatár szélén áll a téglalap alaprajzú, földszintes, nyeregtetős lakóház. Oromfalas utcai homlokzata kétablakos volt, azonban az egyiket ajtóvá alakították, új kerítésében deszka gyalogkapu és kétszárnyú kocsibehajtó került kialakításra. Udvari homlokzata előtt szegmenstíves záradékú tornác fut, az íveket hasáb talpzatokon álló, lábazattal és fejezettel ellátott törpeoszlopok tartják. A bejáratnál lévő szélesebb ív két oldalán fél oszlopokkal kiegészített pillérek állnak. Az épület jellemzője az egytraktusos alaprajzi elrendezés és az utcai szobában lévő mestergerendás fafödém.

A településképi szempontból meghatározó, építészeti, műemléki, táji és természeti értékek, településképi jellemzők

Helyi jelentőségű értékek:

Református templom - Petőfi u.

Helyi településtörténeti és építészeti értéket képvisel a református templom.

Református parókia épülete – Petőfi u.

A plébánia épületének tömege, kontyolt nyeregtetős kialakítása és nyílásrendje védendő építészeti értéket képvisel.

Örökségünk

A településképi szempontból meghatározó, építészeti, műemléki, táji és természeti értékek, településképi jellemzők

Kápolna – Kossuth u.

A Szabadhídvégről jövő út mentén álló kápolna – melyen a következő felirat áll „Jézus szent szíve kápolnája 1902, 1869” – helyi településtörténeti érték, védelemre érdemes.

Volt vasútállomás – Vasút u.

A volt vasútállomás épülete eredeti tömegével és nyílásrendjével védelemre érdemes építészeti és településtörténeti érték.

Lakóépület – Petőfi u.

A nyeregtetős lakóépület tömegével, homlokzatszízeivel és bádgos munkájával védelemre érdemes építészeti érték.

A településképi szempontból meghatározó, építészeti, műemléki, táji és természeti értékek, településképi jellemzők

Lakóépület – Petőfi u. 15.

Az oldalhatáron álló nyeregtetős lakóépület és a hozzá csatlakozó gazdasági épület tömegével, nyílásrendjével és homlokzattagoló elemeivel védendő építészeti érték. Az épülete településképi szempontból jelentős, védendő érték.

Lakó- és gazdasági épület – Petőfi u. 7.

Az oldalhatáron álló nyeregtetős lakó- és gazdasági épület tömegével, eredeti nyílásrendjével, téglarchitektúrás tornácával, valamint a gazdasági épület keretezett nyílásaival jelentős helyi építészeti érték, melynek eredeti állapota a továbbiakban is fenntartandó.

Lakóépület és nyári konyha – Jókai u. 33.

Az oldalhatáron álló nyeregtetős, tornácos lakóépület és a vele szemben álló nyári konyha védendő építészeti érték. A beépítés jellege települési érték, megőrzése, a beépítés jellegének megtartása javasolt.

Lakóépület– Petőfi u. 86.

A nyeregtetős lakóépület tömegével, egyszerű homlokzatával, eredeti ablakaival és díszes ajtójával helyi építészeti érték.

Lakóépület– Petőfi u. 118.

A klinkertéglás homlokzatú lakóépület tömegével és nyílásrendjével védelemre érdemes helyi építészeti érték.

Lakóépület – Petőfi u. 79.

A kontyolt nyeregtetős, klinkertéglás homlokzatú lakóépület eredeti nyílásrendjével és homlokzattagoló elemeivel helyi jelentőségű építészeti érték.

A településképi szempontból meghatározó, építészeti, műemléki, táji és természeti értékek, településképi jellemzők

Lakóépület – Petőfi u. 41.

Az ablakok ritmusos kiosztása, az épület tekintélyes tömege és kontyolt nyeregtetős kialakítása védendő településképi emlék.

Tornaszoba – Petőfi u. 23.

A kontyolt nyeregtetős épület – tornaszoba – helyi védelemre érdemes építészeti érték.

Iskola épülete – Petőfi u. 21.

A kontyolt nyeregtetős, klinkertégla homlokzatú iskola védendő építészeti és településtörténeti érték, mely a továbbiakban is megőrzendő.

Örökségünk

A településképi szempontból meghatározó, építészeti, műemléki, táji és természeti értékek, településképi jellemzők

Lakóépület – Rákóczi u. 30.

Az oldalhatáron álló nyeregtetős, beépített tornácos lakóépület tömegével és nyílásrendjével őrzi a hajdani falusias építészeti karaktert, védelemre érdemes építészeti érték.

Orvosi rendelő – Rákóczi u.

A saroktelken álló manzárd tetős orvosi rendelő tömegével és eredeti nyílásrendjével helyi jelentőségű építészeti értéket képvisel.

Szent Orbán szobor - Aranyhegy

Az Aranyhegyen áll a szőlőműveléshez kapcsolható Szent Orbán védőszent szobra, ami szőlészeti és borászati hagyományokról tanúskodik.

Kereszt - Petőfi u.

A Petőfi utcán álló kereszt a korpusszal – melyen az alábbi felirat olvasható: „A magyar gyalogságnál vitézkedő Lehőcz József áitatos költsége állította 1708” – helyi jelentőségű művi értéket képvisel.

A településképi szempontból meghatározó, építészeti, műemléki, táji és természeti értékek, településképi jellemzők

Kereszt – Petőfi u.

A katolikus templom mellett álló, „Jézus és Mária szt. neve tiszteletére Streid Mihály és neje született Tímár Terézia alapította 1885 évben” vésett feliratú kereszt a korpusszal és Szűz Máriával védendő művi érték.

Kereszt - Temető

A temető területén álló, „Én vagyok a feltámadás és az élet Ján.XI. az úrban elhunytak emlékére állította a rohm.kath. hitközösség 1904” feliratú kereszt a korpusszal és Szűz Máriával helyi jelentőségű művi érték.

Kereszt - külterület

A szőlőhegyre vezető út mentén álló kereszt a korpusszal – melyen az alábbi felirat olvasható: „..... Borsos Györgyné született Üрге Örszsbeth 1862” – helyi jelentőségű művi értéket képvisel.

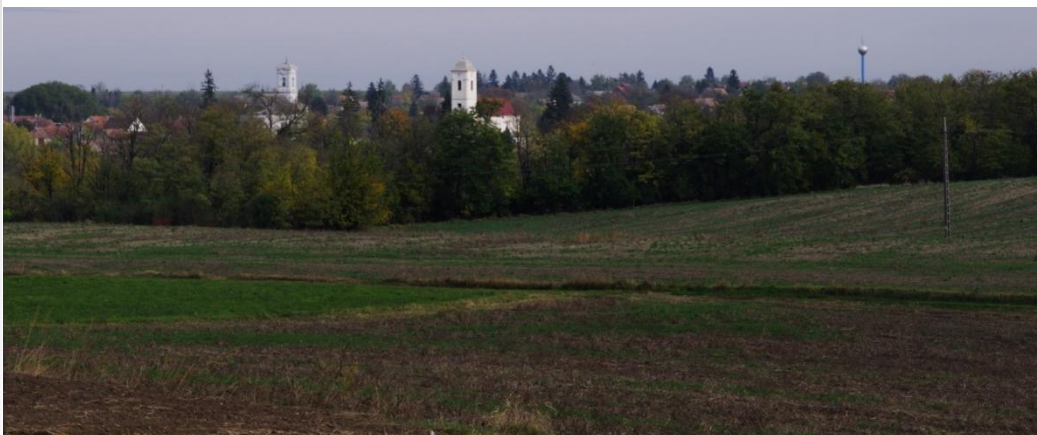
Táji értékek

Mezőkomárom közigazgatási területét az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X.8.) Korm. rendeletben kihirdetett, az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészletekről szóló 14/2010.(V.11.) KvVM rendelettel közzétett Natura 2000-es területek közül a Lajoskomáromi löszvölgyek (HUDI20031) néven jelölt kiemelt jelentőségű természet-megőrzési terület érinti.

A Natura 2000 terület kijelölésének célja az azokon található, kijelölésük alapján szolgáló fajok és kijelölésük alapjául szolgáló élőhelyek természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a kijelölésük alapjául szolgáló természeti állapot és az azt létrehozó, illetve fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

Mezőkomárom község közigazgatási területén az országos ökológiai hálózat övezetei közül a magterület és az ökológiai folyosó övezetek is megtalálhatók. Az ökológiai hálózat a természetvédelmi szempontból jelentősebb természetközeli állapotokat tükröző területeket köti össze és a területek között a fennmaradásukhoz szükséges ökológiai kapcsolatokat biztosítja.

Mezőkomárom érintett a tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek övezetével is. Ezeken a területeken általános tájvédelmi célkitűzés a természeti adottságok, rendszerek, valamint az emberi tevékenység kölcsönhatása, változása következtében kialakult tájak sajátos látványának, esztétikai jellemzőinek megőrzése.

A településképi szempontból meghatározó, építészeti, műemléki, táji és természeti értékek, településképi jellemzők

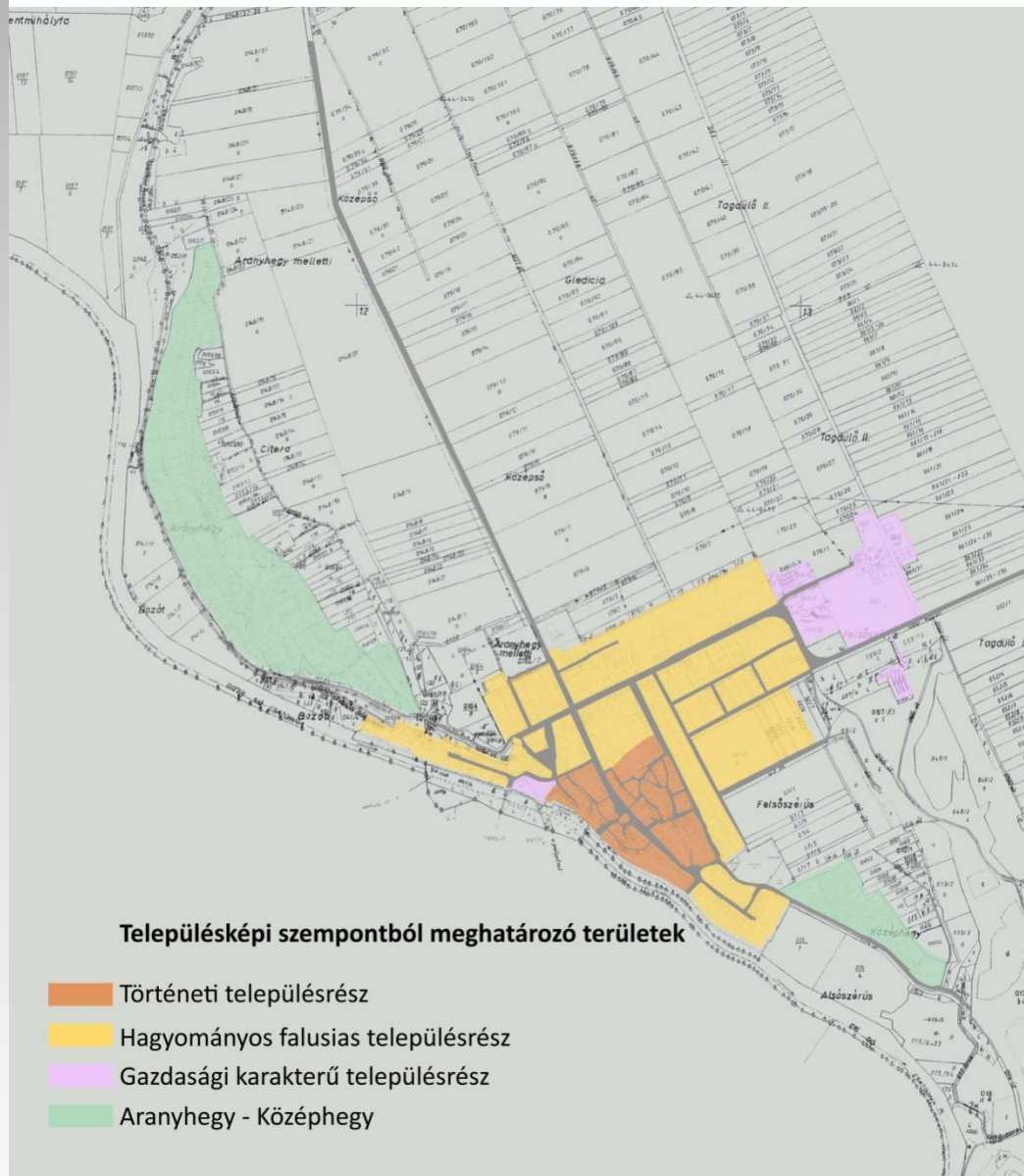

A következőkben bemutatásra kerül egy válogatás azokból az épületekből, amelyek sajátos értéküknél fogva már hosszabb ideje Mezőkomárom identitását erősítik, illetve lehatárolásra kerülnek a településképi szempontból meghatározó, eltérő karakterű területek.

Mezőkomárom egyes karakterterületeire vonatkozó, a kézikönyvben megfogalmazott építészeti ajánlások szem előtt tartásával elérhető, hogy az új építésű házak ne idegenként, hanem ismerősként jelenjenek meg a többi ház között, így segítsék a falu karakterének őrzését, és tovább formálják azt. Az utóbbi időkben épült jó példák illusztrálják, milyen megoldások segíthetik az előbbieken megfogalmazott vágy megvalósulását.

Településképi szempontból meghatározó területek eltérő karakterű területek lehatárolása, a településkép, arculati jellemzők és településkarakter bemutatásával

A kézikönyvben - a településképi követelmények megalapozására - meg kell határozni a település meghatározó településképi jellemzőit, a településképi szempontból egymástól jól elkülönülő településrészeket arculati jellemzőikkel és értékeikkel. Az eltérő karakterű területek lehatárolásának célja az, hogy a településkép, arculati jellemzők szempontjából hasonló területeken hasonló viselkedésmódokat javasoljon a kézikönyv. A területek lehatárolása egyrészt a település történeti fejlődésének, morfológiájának vizsgálatából, másrészt a helyszíni vizsgálatok eredményeiből születtek.

Történeti településrész

Az egykori történeti településmag területén lévő Petőfi Sándor utca mentén helyezkedik el a község szinte minden intézménye. Arculati szempontból a falu központja egységes karakterű, beállt településrész. Az épületek utcafrontra épültek, jellemzően földszintesek, hasonló anyaghasználattal és kialakítással sorakoznak az út mentén. Az oldalhatáron álló hosszúházak, illetve a hosszúházból már „hajlított házzá” alakult valamint az utcával párhuzamos gerincű, közel azonos magasságú épületek természetes színvilágukkal, egyszerű tetőformájukkal békés, kiegyensúlyozott utcaképet alkotnak. A Petőfi Sándor utca középső harmadában – a község többi területrészeitől eltérően – a faluközpontban álló épületek tetőgerincvonala jellemzően az utcával párhuzamos.

Településképi szempontból meghatározó területek eltérő karakterű területek lehatárolása, a településképi, arculati jellemzők és településkarakter bemutatásával

A történeti településrészen lévő többi utca tekintetében az előbbihez hasonló egységes utcakép jellemző. Az oldalhatáron álló épületek hol az utcafronton, hol kis előkertet tartva hagyományosan a telek mélysége felé, hosszanti irányban nyúlnak el.

A letisztult, egyszerű épülettömegek és a természetes színek és anyagok használatával épült polgárisodott házak harmonikusan illeszkednek egymáshoz és egységes utcaképet alkotnak. A központi rész legértékesebb része ez a hézagosan zárt térfalat alkotó beépítés, mely megőrzése kiemelt jelentőségű Mezőkomárom életében. Azonban nem kevésbé fontos még a Petőfi Sándor utca kiszélesedésében álló katolikus templom és református templom meghatározó sziluettje illetve a köztük lévő park a háborúban elesetteknek állított emlékművekkel és növényvilágával, mely rendkívül jól harmonizál az őt körülvevő értékes beépítéssel, térfallal.

Hagyományos falusias településrész

Mezőkomárom hagyományos falusias karakterű településrészén minden esetben oldalhatáron álló beépítéssel, jellemzően azonos távolságra helyezkednek el az utcafronttól a földszintes, 30° - 45° körüli tetőhajlásszöggel kialakított magas tetős házak. Túlnyomórészt a nyeregtetős épületek uralják a beépítést, ami egységes, szép és igényes utcaképet eredményez. Előfordul sátortetős kialakítás is, azonban az azonos telepítés, a hasonló anyagok használata mind-mind a Mezőkomárom karaktervilágát erősíti.

Az utcakép egységét javíthatjuk, ha az épületek telepítésekor a szomszédhoz illesztjük, megtartjuk az előkert arányát vagy utcafronton álló épület esetében szintén utcafrontra építkezünk. Az utca képét a házak mellett a hozzájuk tartozó jellemzően áttört kerítések is formálják.

Településképi szempontból meghatározó területek eltérő karakterű területek lehatárolása, a településkép, arculati jellemzők és településkarakter bemutatásával

Gazdasági karakterű településrész

A gazdasági karakterű területek egyik része már kialakult, beépült terület, másik részén viszont még beépítetlenek a telkek. A beépítetlen területeken új arculat kialakítása várható. Keleti irányból a községbe érkezőknek elsőként a gazdasági területrészek adnak képet a faluról. Itt éri őket az első benyomás Mezőkomárom arculatáról. Ezért fontos, hogy ezeken a területeken is hangsúlyt fektessünk az építészeti megjelenésre.

Aranyhegy - Középhegy

A szőlőművelés helyszínei még manapság is elválaszthatóak, de a XIX. század közepéig egyértelműen elhatárolhatóak voltak az adott településhez tartozó más mezőgazdasági ágak területeitől (rétektől, szántóföldektől, legelőktől stb.), de általában még az egyéb gyümölcsösöktől is. A szőlők a számukra fekvés és talaj szempontjából legalkalmasabb területeken összefüggő tömböt képeznek, melyet a magyar nyelvterület nagy részén hegynek neveznek. Ez a „hegy” nem egyezik meg a köznapi értelemben vett hegygel, hiszen sok esetben csak néhány száz méter magas dombról van szó.

A szőlőhegyek és szőlőskertek képéhez mindig hozzátartoztak bizonyos építmények is, amelyeket a szőlőhegyen való tartózkodásra, munkavégzésre és egyéb célokra emeltek. Ezeknél leginkább a funkcionális szempontok érvényesülnek; a nem szigorúan az épület rendeltetésével összefüggő részek, díszítő elemek kisebb súllyal estek latba.

Ilyen szőlőhegyi építmény jellemzően a gyümölcscfeldolgozás helyszínéül szolgáló pince, présház, gyümölcstárolók és feldolgozók.

A szőlőhegyekről nem hiányozhattak bizonyos szakrális építmények sem. A hegyi utak kereszteződésénél gyakran állították fel a szőlőhegy védőszentjének szobrát vagy keresztet.

A szőlőműveléshez kapcsolható védőszent szobrok a különböző szőlészeti és borászati hagyományok jellemezték. Így történt Mezőkomárom szőlőskertjeiben is, Szent Orbán szobor jelzi, hogy a szőlőművelésnek hagyománya van a vidéken.

Településképi szempontból meghatározó területek eltérő karakterű területek lehatárolása, a településkép, arculati jellemzők és településkarakter bemutatásával

4

A szőlőhöz kapcsolódó Szent Orbán napja május 25. A hagyomány szerint, ha eddig nem fagyott el a szőlő, akkor ezt a gazdák megünnepelték. Szent Orbán szobrát ekkor feldíszítették és hálából borral locsolták. Egyes hiedelmek szerint Orbán ekkor távozik el a tűzhelyről, így a füst egyenesen száll felfelé. Orbán löki le a macskát a kályháról, és ő ereszti ki a zsákból a dongókat. Ha azonban a szőlő elfagyott, akkor a szoborral tiszteletlenül bántak.

Településképi szempontból meghatározó területek eltérő karakterű területek lehatárolása, a településkép, arculati jellemzők és településkarakter bemutatásával

Egyéb, beépítésre nem szánt területek

Mezőkomárom beépített és beépítésre szánt területeit a település külterületei övezik. A domborzati viszonyok és környezet természeti adottságai határozzák meg az egyes külterületi területek tájhasználatának jellemzőit. Erdőterületek, szántóföldek, gyepek és legelők területei mellett természetes vizes élőhelyek is megtalálhatók a külterületen.

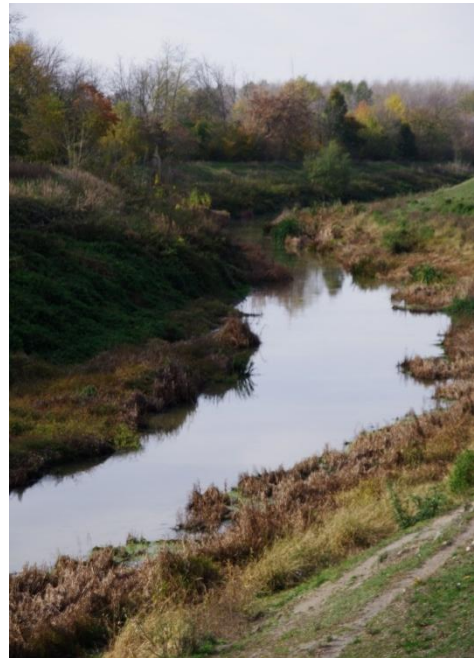

Mezőkomárom leginkább meghatározó természeti eleme a nyugati határa mentén lévő Sió-csatorna. A Sió a Balaton vízszintszabályozó csatornája. A Sió-csatorna élővilága igen változatos, legfőképpen a Balaton élővilágához hasonlít. Állat és növényvilága sokszínű, számos védett faj található meg, főként a nádasok közelében. A víz, vízpart és víz közeli helyek élővilága minden formában jelen van (madarak, apró vízparti élőlények, halak).

Településképi szempontból meghatározó területek eltérő karakterű területek lehatárolása, a településkép, arculati jellemzők és településkarakter bemutatásával

4

Az egyes épületek utcákká, terekké szerveződnek a települési kontextusban, s ennek az új minőségnek az egyes épületek tömegeikkel, homlokzati architektúrájával csak részei, elemei lehetnek. Ahogyan egy épületen nem értelmezhetők külön-külön az egyes építészeti elemek, a tömeg, a felületek, a szín, a tagozatok, az anyaghasználat, a szerkezet - hanem csak ezek együttesen teremtenek értékelhető építészeti minőséget -, úgy települési szinten sem él külön egy-egy épület. Az összes érzékelhető forma együttesen hozza létre a településképi minőséget. Persze, ahogyan egy épületen is lehet az egyik vagy másik elem kirívóan nem oda illő, s akkor egymagában is képes az egész ház építészeti minőségét tönkretenni, úgy a településképi szinten is képes egy-egy épület is zavart kelteni az egész minőségében. Ugyanakkor önmagukban építészeti alig értékelhető, vagy az egyedi építészeti minőség híján lévő épületekből is szerveződhet településképi érték.

Mezőkomárom Településképi Arculati Kézikönyvének egyik legfontosabb feladata, hogy olyan módon formálja a település arculatát és a településen építkezni vágyók szemléletét, hogy nem egységes elvek mentén rögzíti az építési szabályokat, hanem jó példák, jó gyakorlatok segítségével igyekszik a település lakóit a helyes, illetve a település, a tájegység környezetalakítási hagyományaihoz illeszkedő viselkedésmód felé terelni. A Településképi Arculati Kézikönyv ajánlásait nem kell és nem is lehet kötelező érvényű előírásaként értelmezni. Célja az, hogy segítsen a település lakosainak illetve az építkezni szándékozókknak, valamint, hogy a település jelenlegi képe szerint iránymutatást adjon a településképi rendelet számára.

AZ ÉPÍTÉS TÍZPARANCSOLATA (Meggyesi Tamás alapján):

- I. Ismerd és szeresd meg településed sajátos környezeti karakterét és hagyományos építészeti elemeit!
- II. Ne csak a saját telkedet, hanem a település egészét is tekintsd otthonodnak! Ne feledd, hogy az építkezés közügy is!
- III. Az építkezéseddel ne hivalkodjál, mert az nemtelenné tesz, és ráadásul tönkreteszi a környezetet!
- IV. Tekintsd mintának a hagyományos építési formákat!
- V. A telek beépítésénél ne csak házban, hanem udvarban és térfalakban is gondolkozzál!
- VI. Az udvart úgy tervezd, mint a nappalidat: ahol a díófa lombja szolgáltatja a tetőt!
- VII. Az oldalhatáron álló beépítés nem a szegénység, hanem a telek jó kihasználásának záloga!
- VIII. Ne tervezz garázst az utcára! Óseid se helyezték ide az istállót! Az utcai homlokzat a ház arca!
- IX. A településrendezési tervet, illetve a Településképi Arculati Kézikönyvet ne korlátnak, hanem jó szándékú segítő társnak tekintsd!
- X. A tervezéssel csak jó építész bízál meg; szegény ember ne vegyen olcsó dolgokat, mert ráfizet!

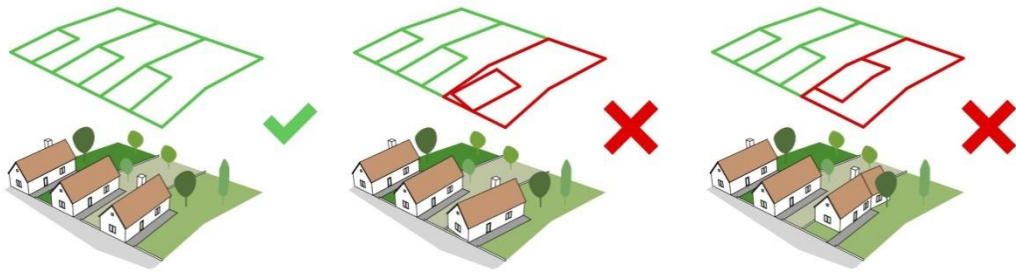
a településképi minőségi formálására vonatkozó ajánlások:
 építészeti útmutató, közterületek településképi útmutatója

Történeti településrész

TELEPÍTÉS

A történeti településrész területén az épületek hasonlóképpen települtek, jellemzően oldalhatáron, az utcára merőlegesen állnak, esetleg egy épületszárnyal ráfordulnak az utcára. Előnye ennek a beépítési módnak, hogy mind az épület mellett, mind pedig a ház mellett és mögött marad hasznos telekrész, mely alkalmas egy hangulatos, védett kertrész kialakítására.

Az aránytalanul hátrahúzott, vagy nem merőlegesen telepített épületek nem illeszkednek ebbe a környezetbe.

MAGASSÁG

Mezőkomárom központi beépítésű településrészén az épületek magassága kiemelten fontos tényező az utcakép alakításában.

A történelmi településrészekben jellemzően földszintes házak létesültek.

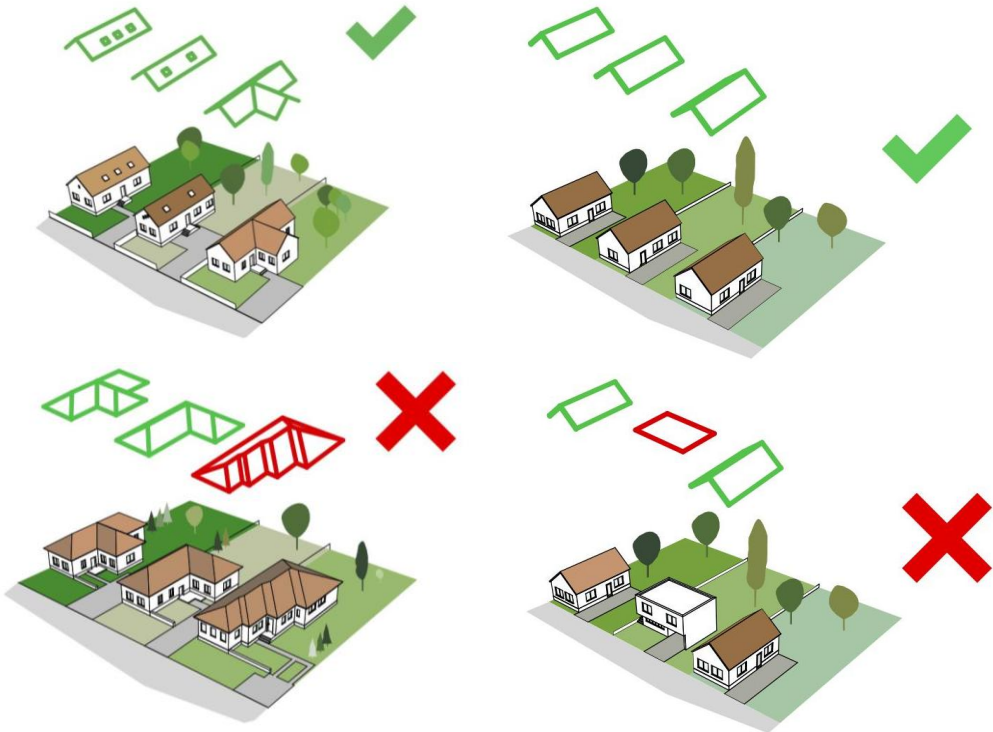

Ebben a környezetben kerülendőek a túl magas épületek, mert megzavarják a kialakult, egységes utcaképet.

TETŐFORMA

Mezőkomárom történeti településrészén az egyszerű tetőforma terjedt el. Ennek megfelelően, amennyiben ebben a környezetben új családi ház létesül, úgy nem a lapos tető vagy a tördelt tetőforma, hanem a szomszédokhoz hasonló kialakítású, oromfalas illetve kontyolt nyeregtetős tetőforma az elfogadott.

TETŐHAJLÁSSZÖG

A településrészen a tetők 35-45° közötti hajlásszöggel épültek. Az újonnan épülő házaknak ehhez hasonló tetőhajlásszöggel kell megépülniük, hogy illeszkedjenek a környezetükhöz.

A túl alacsony és túl magas hajlásszögű tetővel rendelkező épületek nem illeszkednek a településképbe.

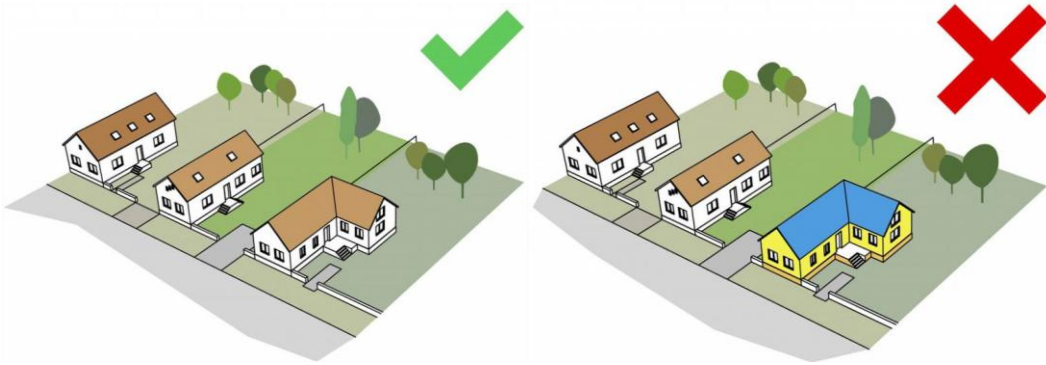

a településképi minőségi formálására vonatkozó ajánlások:
 építészeti útmutató, közterületek településképi útmutatója

HOMLOKZATKÉPZÉS, ANYAGHASZNÁLAT

Mezőkomárom központi területén lévő beépítést tekintve elmondható, hogy ebben a településrészben az épületek színezése szolid és visszafogott képet mutat. Az egységes a színvilágot a fehér, illetve a sárgával, barnával vagy szürkével tört fehér szín használata adja.

Új épület létesítése esetén továbbra is kerüendőek a településképtől elütő anyagok és a rikító színek alkalmazása.

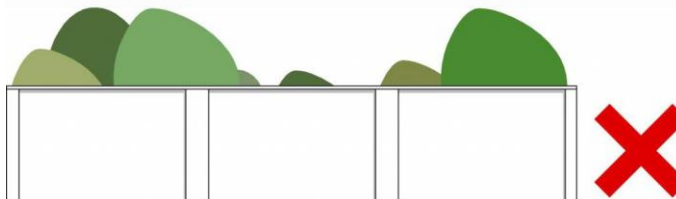
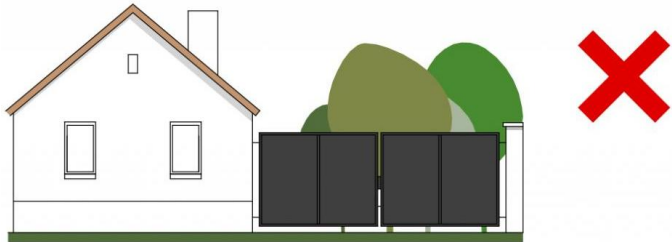

KERÍTÉS

Ezen a területen a kerítések fából vagy fémből készülnek, jellemzően beton lábazattal. Ebben a környezetben a hasonló anyagból készült, áttört kerítés javasolt.

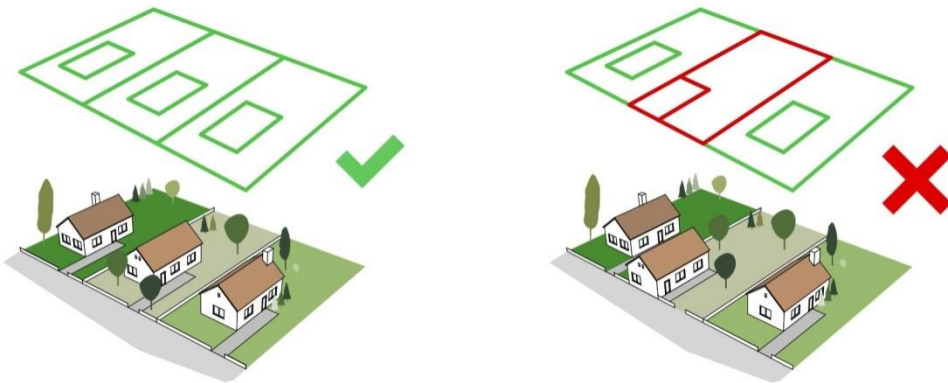
A tömör, nem átlátható kerítések nem illeszkednek a történeti településrész településképebe.

Hagyományos falusias településrész**TELEPÍTÉS**

Mezőkomárom hagyományos falusias lakóterületein a családi házak jellemzően oldalhatárra települtek. Az egységes, nyugodt ritmusú utcaképet azzal biztosítjuk, ha az új házakat oldalhatárra, a szomszédos épületek előkert méretéhez igazodva telepítjük.

Ebbe a beépítésbe nem illeszkedik a szomszédos épületektől eltérő, aránytalanul hátrahúzott, nem oldalhatárra, vagy nem merőlegesen telepített épület.

MAGASSÁG

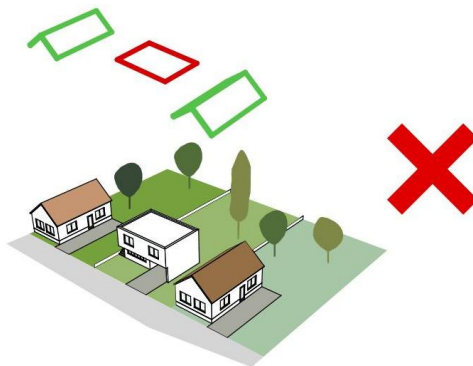
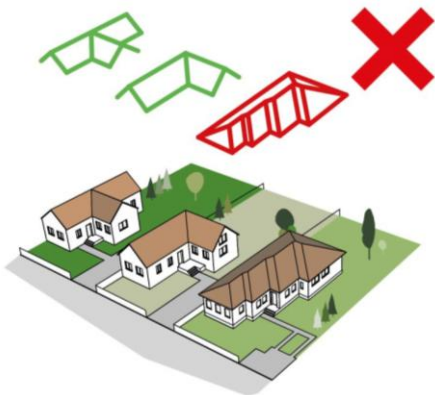
Az épületek kissé változatos beépítése ellenére a lakóterületeken megfigyelhető a magasságbeli illeszkedés. A családi házak többsége földszintes, ebből fakadóan az egységes utcakép megőrzése érdekében a túl magas épületek nem támogathatóak.

a településkép minőségi formálására vonatkozó ajánlások:
építészeti útmutató, közterületek településképi útmutatója

TETŐFORMA

A településrész lakóépületei közt az egyszerű tetőformák az elterjedtek. Új családi ház építése esetén a szomszédok figyelembevételével kell illeszkedni. Az utcára merőleges illetve párhuzamos nyeregtetős épületekből álló utcakép esetében nem támogatható sem a tördelt tetőforma sem a lapos tető.

TETŐHAJLÁSSZÖG

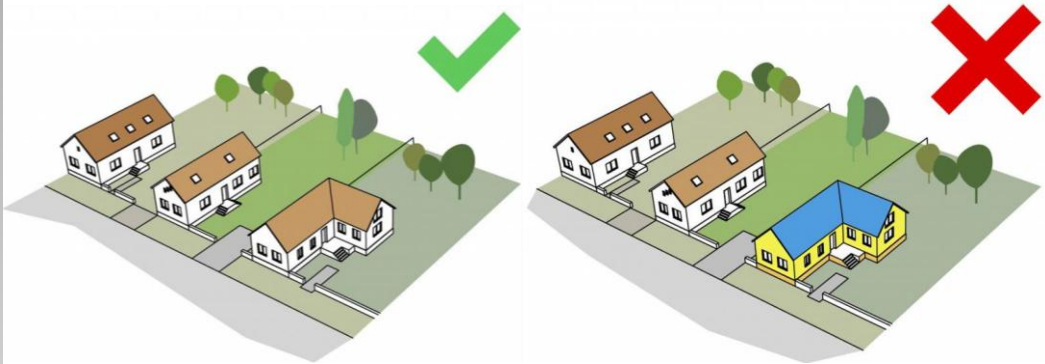
A családi házak közel hasonló, 30-45° közötti hajlásszöggel épültek. Új családi ház tervezésekor az ehhez hasonló hajlásszögű tető kialakítása javasolt, hogy illeszkedni tudjon a környezetéhez.

A túl magas vagy túl alacsony hajlásszögű tetővel rendelkező családi ház nem kívánatos Mezőkomáromban.

HOMLOKZATKÉPZÉS, ANYAGHASZNÁLAT

Mezőkomárom színvilágába a meglévő beépítés közé illeszkedő, szolid szín használat (világos pasztel színek, a fehér és annak sárgával, barnával, szürkével tört árnyalatai) és természetes anyaghasználat a kívánatos. Új családi ház létesítése esetén mindezért kerüendőek a rikító színek és a településképbe nem illeszkedő anyagok használata, melyek megzavarnák a település kellemes hangulatát, karakterét.

KERÍTÉS

A kerítések áttörten, fából, gyakrabban fémből készülnek, általában beton lábazattal, így az újonnan épült kerítések esetében is a hasonló anyagból készült, áttört kerítések javasoltak.

Ebben a környezetben nem elfogadhatóak a teljesen tömör, nem átlátható megoldások, amik elütnek a környezetüktől.

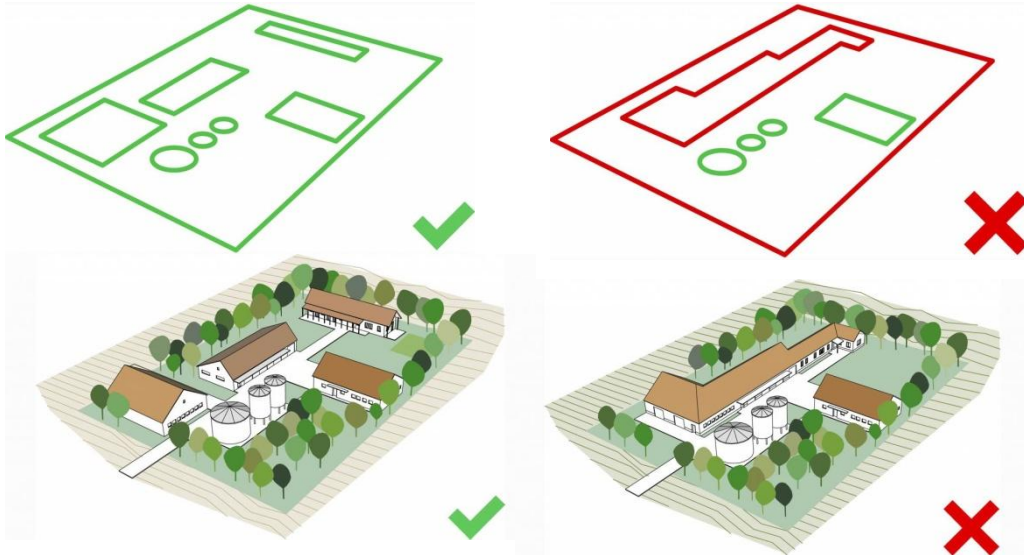
a településképi minőségi formálására vonatkozó ajánlások: építészeti útmutató, közterületek településképi útmutatója

Gazdasági karakterű településrész

A beépítésre váró gazdasági területeken az épületek alakító tényezői legfőképpen a költséghatékonyság és a technológiai kívánalmak, így az építészeti minőség gyakran háttérbe szorul. Mivel a falu keleti kaputárságának jelentős része esik gazdasági célú felhasználás alá, mindenképpen a településképibe simuló kialakítás elfogadható. A raktárcsarnokok, telephelyek és egyéb gazdasági épületek kialakításánál azonban, ha azok színvilága a településen jellemző természeteshoz idomul, vagy akár csak a homlokzati kiképzésében, anyaghasználatában előtérbe kerül a magasabb esztétikai igényesség az már jelentős településképi előnyökkel jár.

TELEPÍTÉS

A településen a telepítést a funkció és gazdaságosság határozza meg, általában szabadonálló beépítési módban. Amennyiben az alkalmazott technológia megengedi, törekedni kell arra, hogy ne egy nagyléptékű épülettömeg, hanem egy tagolt, esetleg több kisebb épület kerüljön kialakításra.

MAGASSÁG - TETŐHAJLÁSSZÖG

A gazdasági karakterű településrészén az épületek magasságát a funkció határozza meg.

Cél, hogy tájba illeszkedően, a közvetlen lakókörnyezet magasságát figyelembe véve kerüljön meghatározásra a mindenkori építmények magassága. A településrészén, amennyiben a funkció megengedi magastetős kialakítás alkalmazása javasolt.

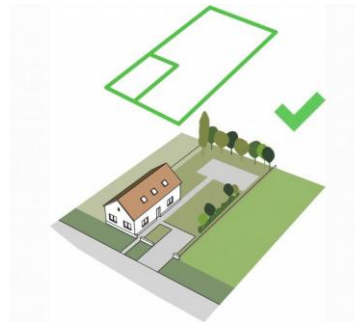
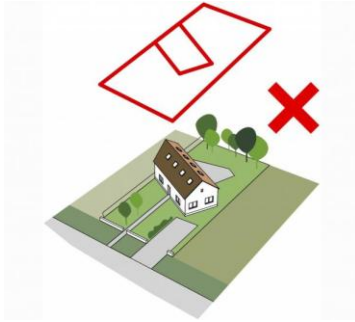

a településkép minőségi formálására vonatkozó ajánlások:
 építészeti útmutató, közterületek településképi útmutatója

Aranyhegy - Középhegy

TELEPÍTÉS

A tájban elszórtan megjelenő pince és prэшázak tájképi látványa sajátos. Az épületek elhelyezésénél ügyeljünk arra, hogy a szőlőskerti dűlőutak mentén az új építmények rendezetten kerüljenek elhelyezésre és szervesen illeszkedjenek a meglévő pince illetve prэшázak sorába.

MAGASSÁG

Mezőkomárom pincéinek, prэшázainak és gyümölcstárolóinak a magassága közel azonos földszintes kialakítású.

Cél, hogy építés, felújítás esetén a környezethez igazodó épületmagasságot vegyük figyelembe.

TETŐHAJLÁSSZÖG

A szőlőhegyek területén a szőlőskerti épületek 35-45° közötti tetőhajlásszöggel épültek. Új szőlőskerti épületek tervezésekor az ehhez hasonló hajlásszögű tető kialakítása javasolt, mellyel illeszkedni tudnak a környezetükhöz.

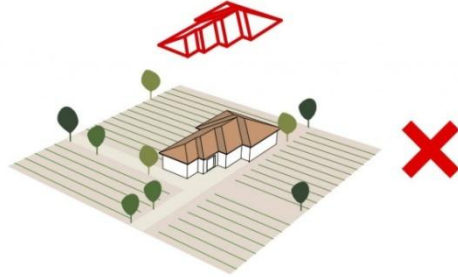
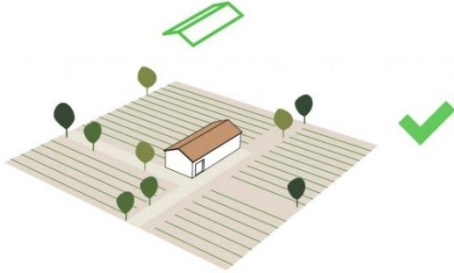

Az egységes tájkép érdekében kerülendő a túl alacsony és túl magas tetőhajlásszög alkalmazása.

a településképi minőségi formálására vonatkozó ajánlások: építészeti útmutató, közterületek településképi útmutatója

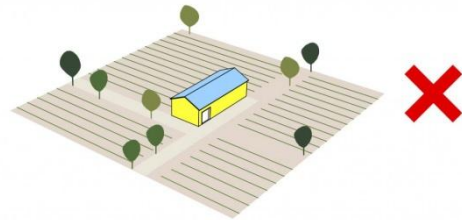
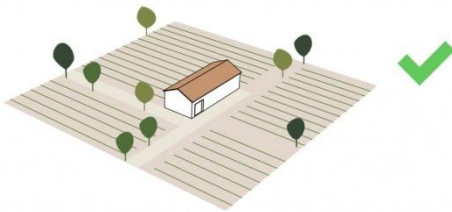
TETŐFORMA

A pincék tetőformája egyszerű, a tető gerincvonala a domboldalra merőleges nyereg vagy kontyolt kialakítással. Új házak építésénél vagy meglévő felújításánál alkalmazkodni kell a környező épületek tetőformájához. A tető fő gerincvonala a domboldalra merőleges legyen. Az Aranyhegy és Középhegy területén a tördelt tetőforma kialakítása nem kívánatos.

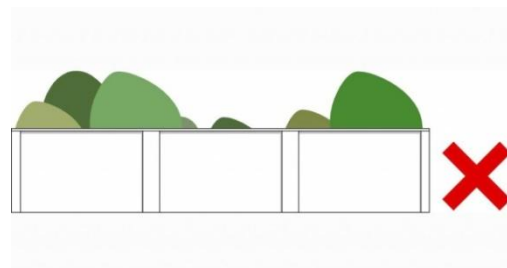
ANYAGHASZNÁLAT

Mezőkomáromban a pincék anyaghasználatára jellemző a táj tiszteltben tartása, a visszafogott földszínek használata. Cél, hogy az új épületek építése, vagy a meglévők felújítása esetén az alkalmazott anyagok tekintetében kerüljük a feltűnő, ríktó színhasználatot.

KERÍTÉS

A pincék és présházak a szőlőültetvények közvetlen közelében találhatóak, így az épületek körüli kerítés nem jellemző.

Közterületek

UTCÁK

A közterületek esztétikája különösen fontos a település számára, mert egyrészt a itt lakók közvetlen környezetét adja, másrészt az idegenek (látogatók) leginkább ezek látványán keresztül formálnak képet a községről.

A közterületek folyamatos jókarban-tartása és fejlesztése együtt kell, hogy járjon a hagyományos településkép megőrzésével. Ennek során figyelni kell a településkép tájba-illesztésére, lehetőleg fokozatos átmenetet kell képezni a beépített területektől a be nem épített területek felé. Kiemelten fontos a közterületek megjelenésénél a rendezettség, harmonikusság, egységesség érzete, melyet mind a település belsejében, mind azon kívül éreznünk és törekednünk kell rá, egészen a szomszéd település határáig. A felújításoknál és az új fejlesztéseknél, majd ezeket követően a szakszerű és folyamatos fenntartás során ezt az egységes megjelenést ajánlott következetesen és hosszútávon végigvinni.

a településkép minőségi formálására vonatkozó ajánlások: építészeti útmutató, közterületek településképi útmutatója

KÖZPARKOK, TEREK

A közösségi terek azok a találkozási pontok, ahol a faluhoz és a helyi közösséghez tartozásunkat a természethez kapcsolódva megélhetjük. Mivel alkalmanként hosszabb időt is eltöltünk ezeken a helyeken, megjelenésük fokozottan fontos. Mezőkomáromban ezért is közösségi ügy a meglévő terek, közparkok, játszóterek fenntartása. A község egész területén találkozhatunk kisebb-nagyobb teresedésekkel, meghitt, növényekkel borított kis terekkel, virágkiültetésekkel. A közterek közösségi helyszínek, melyek az épített környezettel kiegészítve hangulatos egységet alkotnak és együtt határozzák meg a település arculatát, karakterét.

A részben burkolt, részben pedig növényekkel borított közkertek nemcsak a környezet minőségének javításában jeleskednek, hanem a hosszabb-rövidebb ideig való ott tartózkodásra, a mindennapi teendők közti megpihenésre, feltöltődésre is hasonlóképpen alkalmasak.

Mezőkomáromban ennek egyik legjelentősebb képviselője a falu központjában a két templom közt lévő kis közkert.

Mezőkomárom másik jelentős zöldterülete a Kultúrház előtti Kossuth utcai teresedésben elhelyezkedő közpark és játszótér.

A gondozott gyep, a rendezett virágágyak, a növényállomány lombos és örökzöld példányai az év minden szakaszában kellemes környezetet képesek biztosítani az itt tartózkodók számára. A pihenést a kihelyezett padok szolgálják.

A közterek, közparkok gondozottságát, rendezettségét a helyi adottságoknak megfelelő növényfajok segítik, az utcabútorok esetében pedig a településre jellemző szín- és formavilágot tükröző anyaghasználat az, ami hozzájárul és teljessé teszi a feltöltődést.

a településkép minőségi formálására vonatkozó ajánlások:
építészeti útmutató, közterületek településképi útmutatója**NÖVÉNYZET**

Az épített elemek egységességének igényén túl legalább olyan fontos a növények (fás- szárúak) kiválasztása. A fasorok kiemelik a település fő útvonalait, irányítják a tekintetet. A fasorok kialakításakor ügyeljünk arra, hogy a megfelelő távolságra ültessük őket, figyelembe véve végleges méretüket. Ne alkalmazzunk invazív fajokat. Fontos, hogy a felszín alatti vezetékek (víz, gáz, csatorna, elektromos áram, telefon és internet kábel) tervezésekor kialakításánál is gondoljunk a fák gyökereinek helyigényére.

A közterületeken alkalmazott növényfajták közül a legnagyobb jelentőségűek vertikális szempontból a fasorok és magasabb cserjék, horizontális szempontból a talajtakarók és lágyszárúak (egynyáriak, évelők).

A nagyobb környezeti kitettség miatt tűrő-képesebb fajok legyenek választva, mint a magánkertekbe. Az újonnan ültetett fák törzsátmérője (1 m magasan mérve) min. 5 cm legyen, kikarózása a törzs vastagodását nem akadályozó és a széltörést, törzsdőlést akadályozó módon történjen, az öntözési lehetőségének kiépítése is ajánlott.

A fasor legyen egységes (egyazon díszfa fajtából álljon), ha azt út főút mentén telepítjük, ugyanakkor mellékutcában lehet vegyes (leginkább gyümölcsfák). Széles utak esetén a zöldsáv elválaszthatja a közutat és a járdát valamint nagy lombkoronájú faj is telepíthető, azonban keskeny út mentén kellő szélességű zöldsáv már nem fér el, ezért nem kell erőltetni a kialakítását, itt csak szűk utcák fásítására alkalmas faj telepíthető.

a településképi minőségi formálására vonatkozó ajánlások: építészeti útmutató, közterületek településképi útmutatója

A zöldsáv ne gyepes legyen, inkább fás szárú talajtakaró vagy alacsony fedőcserjékkel betelepített, mely számára csapadékvíz-hozzávezetés biztosított.

Ha a zöldsáv felszín alatti (zárt) csatornás vízvezetés mentén van, akkor magasságban emelkedjen ki az úttest szintjéből. Amennyiben a zöldsáv nyílt árkos vízvezetés mentén van, akkor szerencsés ha a csapadékvíz az úttestről és a járdáról is az árok felé folyik.

A facsometék ültetése során nagyon fontos a tőtávolságok meghatározása a fák kifejlődött kori habitusának figyelembe vételével, ezzel biztosíthatunk szabad talajfelületet és a csapadékvíz hozzávezetést vagy öntözést.

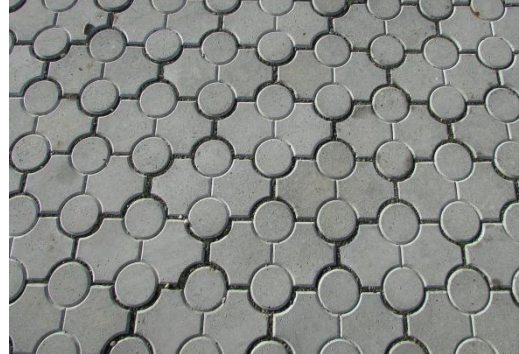

a településkép minőségi formálására vonatkozó ajánlások:
építészeti útmutató, közterületek településképi útmutatója

A KÖZTERÜLETEK BURKOLATAI

A burkolatok tervezésénél vagy kivitelezésénél gondolnunk kell az alábbi legfontosabb szempontokra:

- a burkolt felületek többi felülethez való megfelelő arányának megtalálása
- szilárd vagy vízáteresztő szükséges inkább
- a burkolóanyag javíthatósága, fenntarthatósága, tartóssága mérlegelése akadálymentesség indokoltsága/kötelezettsége
- esztétikai kérdések (visszafogott, semleges színek alkalmazása javasolt)

a településkép minőségi formálására vonatkozó ajánlások:
 építészeti útmutató, közterületek településképi útmutatója

A KÖZTERÜLETEK BERENDEZÉSI TÁRGYAI

Közterületi szabadtéri berendezési tárgyak jellemzően a reklámhordozók, útbaigazító táblák, KRESZ táblák, utcatáblák, útszéli-útterelő korlátok, pillérek, hidak, szeméttartók, padok, asztalok, köztéri művészeti alkotások, emlékművek, kutak, térvilágítás, kerékpártartók stb. Ezek némelyikének megformálását jogszabály írja elő (pl. KRESZ tábla), némelyiket nem lehet rendszerbe foglalni (pl. művészeti alkotás), de amelyeket lehet (pl. padok, térvilágítás stb.), azokból célszerű egy típusból, egy termékcsaládból származókat alkalmazni a település teljes területén, mert ez is elősegíti az egységesség látványát, ezáltal a településkép esztétikus megjelenését.

KÖZTERÜLETEK, KÖZMŰHÁLÓZATOK, VASUTAK:

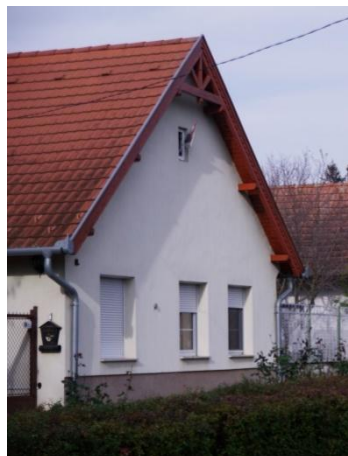
A közterületek esztétikájának egyik kulcsfontosságú problematikája a közműhálózat tájba illesztése, melyen belül a legproblematicusabb a légvezetésekre és a vízvezetékekre olyan műszaki megoldást találni, mely minél kevésbé rombolja a táj- és településképet, ugyanakkor nem túl drága. Ennek érdekében - lehetőség szerint – kerüljük az újabb légvezetékek elhelyezését, inkább helyezük előtérbe a földvezetékek létesítését, valamint kerüljük a zárt csatornás vízvezetési megoldást, helyette preferáljuk a nyílt, gyepes (nem burkolt) árkok kiépítését.

A nyílt árkos vízvezetés fölötti gépkocsi áthajtók egységes műszaki megoldásúak legyenek, gyalogos átvezetések lehetőség szerint egyben épüljenek a gépkocsi-áthajtókkal.

A gondozott, kitisztított árkok fontos településképi elemek. Az árkokat átszelő gépkocsi-behajtók, hidak is karakteres elemek az utcaképben, ezért fontos egységes kialakításuk.

ÉPÍTÉSZETI RÉSZLETEK – AJTÓK, ABLAKOK

A lakóépületek használhatóságának és komfortjának egyik alapvető meghatározó eleme azok a nyílászárók, melyek a külső és belső tér között, biztosítják az átláthatóságot és az átjárhatóságot. Miközben a hagyományos lakóépületek esetében mind a technológiai, mind az anyagi lehetőségek figyelembevételével az ablakok, ajtók mérete a lehető legminimálisabbra szorítkozott, a mai komfortigényeknek megfelelően ezeket igyekszünk a lehető legnagyobbra kialakítani.

Ugyanakkor a nyílászárók egy épület karakterét, megjelenését is alapvetően befolyásolják. A hagyományos zártabb épületek, kisebb ablakaikkal az utcaképek karakterét is meghatározzák.

Az ajtók, ablakok, kapuk a sokszor puritán kialakítású ház díszei is. Az egyszerűbb falusias beépítéseknél is megjelennek azok az ablakkeretezések, díszes deszkakapuk melyek a helyi kultúrák díszítőkedvének tárgyaivá váltak és melyek egy-egy településrészt karakterét is meghatározhatják. Hagyományosan gazdag a részletképzésükkel, a hozzájuk kapcsolódó ablakpárkányokkal, szemöldök kialakítással a ház meghatározó alkotóelemeivé válnak, ezért azokat lehetőség szerint mindig meg kell tartani és felújítani, vagy hasonló részletgazdagságú elemekkel kell pótolni.

ÉPÍTÉSZETI RÉSZLETEK – ANYAGHASZNÁLAT, SZÍNEK, HOMLOKZATKÉPZÉS

ÉPÍTÉSZETI RÉSZLETEK - KERÍTÉSEK

KERTEK, ZÖLDFELÜLETEK KIALAKÍTÁSA

Nemcsak az épület, hanem a kert is az épített környezet része, az élettelen elemek élettel való megtöltésének biztosítója.

A telek és az épület egymás nélkül elképzelhetetlenek, ezért nagyon fontos a telek és az épület jó viszonyának, az optimális építési helynek a megtalálása. Ehhez nagyon fontos feladat az épületrészek és a kertrészek tájolásának és egymáshoz való viszonyának, vagy egymástól való függetlenségének a meghatározása.

Az épület és a kert csak egymással harmonikus egységben képes működni, ezért illeszkedniük kell egymáshoz.

A kert maga nemcsak a lakóházzal, hanem saját magával is összhangban kell lennie, mert csak így tudja feladatát tökéletesen ellátni. Növényzetének, mint élő alkotórészeinek és berendezési tárgyainak, mint élettelen alkotórészeinek is illenie kell egymáshoz.

Jó példák bemutatása

sajátos építményfajták, reklámhordozók,
egyéb műszaki berendezések

SAJÁTOS ÉPÍTMÉNYFAJTÁK

REKLÁMHORDOZÓK, EGYÉB MŰSZAKI BERENDEZÉSEK

A településhez, az utcaképhez a különböző reklámhordozók, reklámok, cégek, utcabútorok és egyéb műszaki berendezések ugyanúgy hozzátartoznak, mint a házak, közterületek, kertek.

Mai modern világunkban nélkülözhetetlen a különböző kényelmi berendezések használata, ugyanakkor elhelyezésüknél, kialakításuknál fontos szempont a „láthatatlanság”, kerülni kell a főhomlokzaton való megjelenést.

A reklámhordozókra, reklámokra, cégekre pont az ellenkező állítás igaz, amely szerint azok célja pont a figyelem felkeltése, a tájékoztatás, de ez esetben is meg kell találni a kellő egyensúlyt. Fontos az alkalmazott anyagok és a megfelelő méret megválasztása, a környezethez való alkalmazkodás érdekében.

KÉSZÍTETTE: Mezőkomárom Község Önkormányzat
8137 Mezőkomárom
Petőfi u. 74.

FŐÉPÍTÉSZ: Gyivicsán Zoltán
KÉSZÍTETTE: Virányi Építész Stúdió Kft. Képviselőjében Virányi István ügyvezető
SZÖVEG: Fucskár Noémi, Virányi István
FÉNYKÉPEK: Hornyák Szabolcs

Az 5. fejezet ábrái a Lechner Tudásközpont Nonprofit Kft. szerkesztési sablonjának felhasználásával készült.

A kézikönyv készítésekor felhasználásra került Meggyesi Tamás hagyományos lakókörnyezeti kultúrákra vonatkozó kutatásainak eredményei, Tóth Zoltán Építészet – városépítészet hagyományok és modernizáció könyve, valamint Mezőkomárom Község Örökségvédelmi Hatástanulmánya.

